

РЕШЕНИЕ

№ 43159

гр. София, 23.12.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 78 състав, в
публично заседание на 11.12.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Пенка Велинова

при участието на секретаря Александра Вълкова, като разгледа дело номер **11409** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 10, ал. 6 от Закона за семейните помощи за деца /ЗСПД. Образувано е по жалба от И. Г., гражданка на У., ЛНЧ [ЕГН], с предоставена временна закрила в Република България, лично и като законен представител на малолетната Е. Г., ЛНЧ [ЕГН] чрез пълномощника си адв. Т. против Заповед № ЗСПД/Д-С-СК/4439/23.09.2025 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – С., с която на жалбоподателката е постановен отказ за отпускане на еднократна помощ на семействата, по чл. 10а от ЗСПД.

В жалбата се излагат съображения за незаконосъобразност на оспорения акт, като постановен в нарушение на материалния закон - нормата на чл. 39, ал. 1, т. 4 от ЗУБЧ, както и директива 2001/55/ЕО на съвета от 20.07.2001 година относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и конвенция на ООН за правата на детето. По същество от съда се иска да отмени процесната Заповед.

В съдебно заседание, жалбоподателката, редовно уведомена, не се явява лично, представлява се от адв. Т., който поддържа жалбата и моли да бъде уважена.

Ответникът - директор на Дирекция „Социално подпомагане“ – С., редовно уведомен за съдебно заседание, не се явява и не се представлява. По делото е постъпило писмено становище от процесуалния му представител, в което излага съображения за неоснователност на жалбата. СГП не изпраща представител и не изразява становище по жалбата.

Съдът, като обсъди доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

По делото не е спорно, че жалбоподателката И. Г. е гражданка на У., ЛНЧ [ЕГН], с предоставена

временна закрила, видно от рег. карта №[ЕИК] на основание чл. 39, ал. 1, т. 1 от ЗУБ, издадена от Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет /л.8/. Същата е майка и законен представител на Е. Г., ЛНЧ [ЕГН].

На 11.09.2025 г. жалбоподателката И. Г., в качеството ѝ на майка и законен представител на Е. Г., е подала Заявление-декларация № ЗСПД/Д-С-М/4439/11.09.2025 г., с което на основание чл. 10а от ЗСПД е поискано отпускане на еднократна помощ за ученици, записани в първи, втори, трети и четвърти клас. Към заявлението е приложено удостоверение изх. № 3/15.09.2025 г. (л. 10) от 48 Основно училище „Й. К.“, [населено място] в уверение на това, че Е. Г., е записана като ученик в II „б“ клас, за учебната 2025/2026 г.

С оспорената Заповед № ЗСПД/Д-С-СК/4439/23.09.2025 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – С. е отказана претендираната от жалбоподателката еднократна помощ за ученик на основание чл.3 т.3 от ЗСПД- тъй като детето не е български гражданин, и на основание чл. 3, т. 5 ЗСПД - тъй като членовете на семейството са граждани на У. и няма сключена спогодба между Република България и У. за изплащане на семейни помощи за деца.

Заповедта е връчена на 15.10.2025 г. срещу подпис, а на 27.10.2025 г. е депозирана жалбата, по която е образувано настоящото съдебно производство.

По делото е приета административната преписка по издаването на оспорената заповед както и представените с жалбата писмени доказателства.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е подадена в срока по чл.149, ал. 1 от АПК, от надлежната страна при наличието на правен интерес, поради което същата се явява допустима за разглеждане. Разгледана по същество жалбата е основателна по следните съображения:

Съгласно чл. 168 от АПК при разглеждане на жалби срещу административни актове съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на обжалвания административен акт на всички основания по чл. 146 - дали актът е издаден от компетентен орган, в предвидената от закона форма, при спазване на материалния и процесуалния закон и в съответствие с целта на закона.

Съобразно чл. 10, ал. 4 от ЗСПД във връзка с чл. 10, ал. 5 от ЗСПД, отпускането на семейни помощи за деца или отказа за отпускането им се извършва със заповед на директора на Дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него лице. Процесният административен акт е издаден от компетентен орган, в рамките на предоставените му правомощията, при спазване на законовите изисквания за форма и съдържание и при спазване на административнопроизводствените правила.

Спорът по същество е относно материалната законосъобразност на акта и съответствието му с целта на закона.

Отказът за отпускане на помощта по чл. 10а от ЗСПД е мотивиран с разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД, според която право на семейни помощи за деца имат бременните жени - чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна. Липсва спор между страните по делото, че на жалбоподателката и детето ѝ предоставена временна закрила на основание чл.39, ал. 1, т. 1 ЗУБ.

Спорът е правен и е свързан с наличието на противоречие на разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД с други нормативни актове. Действително по отношение на чужденците разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД предвижда единствено, че семейни помощи се предоставят на постоянно пребиваващите и отглеждащи децата си в страната чужди граждани, ако е предвидено в друг

закон или международен договор. ЗСПД не предвижда изрично дали и при какви условия могат да се предоставят семейни помощи за деца на чужди граждани, на които е предоставена временна закрила. Съгласно разпоредбата на чл. 2, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България /ЗЧРБ/ чужденец по смисъла на този закон е всяко лице, което не е български гражданин, а разпоредбата на чл. 39, ал. 1, т.4 от ЗУБ предвижда, че чужденците с предоставена временна закрила имат право на социално подпомагане. От данните по делото се констатира, че жалбоподателката е гражданка на У. и може да се ползва от правата и задълженията на чужденец с предоставена временна закрила. В чл. 26, ал. 2 от Конституцията на Република България и чл. 3, ал. 1 от ЗЧРБ е регламентирано, че чужденците, които пребивават в страната, имат всички права и задължения според Конституцията, българските закони и ратифицираните международни договори, с изключение на тези, за които се изисква българско гражданство.

От представените по делото доказателства се установява, че жалбоподателката пребивава и отглежда детето си в Република България, има адрес в [населено място], видно от копие на издадената ѝ регистрационна карта за чужденец, като правното основание за пребиваването ѝ е посочена хипотезата на чл. 39, ал.1, т.1 от ЗУБ.

Разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД не урежда хипотеза при предоставена временна закрила, но предвижда права за чужденци на реципрочна основа, ако това е уредно в международен договор или в друг закон. Именно по силата на друг закон - Законът за убежището и бежанците и по-конкретно съгласно чл. 39, ал. 1, т. 4 от чужденецът има право на социално подпомагане.

Съдът намира още, че нормата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД не е съобразена с разпоредбата на чл. 28, § 1 на Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила, съгласно която държавите членки полагат грижи получилият статут на бежанец или статут на субсидиарна закрила да получават в държавата членка, която им е предоставила статута, необходимото социално подпомагане, равностойно на предвиденото за гражданите на тази държава членка, и Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила.

Следователно налице е противоречие на националните норми с нормите на Директива 2011/95/ЕС и Директива 2004/83/ЕО. България като държава членка в тази връзка е обвързана по отношение на резултата, който трябва да бъде постигнат с посочения акт, а именно получаване на необходимото социално подпомагане, което да е равностойно на предвиденото за гражданите на държавата членка. Нормата на чл. 29, § 1 от Директива 2011/95/ЕС, предвижда, че по отношение на социалното подпомагане условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставена международна закрила, се определят съобразно националното право, но съгласно §2 на разпоредбата възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най-малко минимален гарантиран доход за съответното лице.

Предоставянето на семейните помощи за деца следва да се разглежда именно като средство за осигуряване на гарантиран минимален доход, както е посочено и в т.45 от Преамбюла на Директива 2011/95/ЕС. Предоставената международна закрила на жалбоподателката и на нейното дете, по силата на чл. 39, ал. 1, т. 1 от ЗУБ, по своята същност представлява международна

закрила, поради което задължава всички власти, органи и институции да признават правата и задълженията им, както на български граждани. Изпълнението на чл. 28, §1 от Директива 2004/83/ЕО задължава държавите членки чрез съответните органи да полагат грижи за тези лица /с предоставена международна закрила/ да гарантират получаване в държавата членка, предоставила статута, необходимото социално подпомагане, равностойно на предвиденото за гражданите на тази държава членка.

Формираният в оспорения административен акт отказ от предоставяне на еднократна помощ по чл. 10а, ал.1 от ЗСПД, мотивиран с липсата на спогодба между Република България и У., е незаконосъобразен.

Предвид гореизложеното, настоящият състав намира, че националната правна уредба, предвиждаща изключване от възможността за предоставяне на семейните помощи за деца на чужденци, пребиваващи и отглеждащи децата си на територията на Република България с предоставена временна закрила по реда на чл. 39, ал. 1, т. 1 от ЗУБ, съгласно разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД, противоречи на Общностното право и не следва да бъде приложена. Постановеният отказ за отпускане на желаната помощ по чл. 10а от ЗСПД е в нарушение на нормите на Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. С оглед горното съдът приема, че оспореният акт е незаконосъобразен и следва да бъде отменен, а преписката следва да бъде изпратена на административния орган за ново произнасяне по заявлението на И. Г. за отпускане на еднократна помощ по чл. 10а, ал. 1 ЗСПД при съобразяване на дадените в настоящото решение указания.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София - град, Трето отделение, 78 състав,

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ Заповед № ЗСПД/Д–С–СК/4439/23.09.2025 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – С..

ИЗПРАЩА делото като преписка на дирекция „Социално подпомагане“ - С. за ново произнасяне по Заявление-декларация № ЗСПД/Д-С-М/4439/11.09.2025 г., подадено от И. Г., в съответствие с дадените в настоящото решение указания за тълкуване и прилагане на закона.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване на основание чл. 10, ал. 6 от ЗСПД.

Съдия: